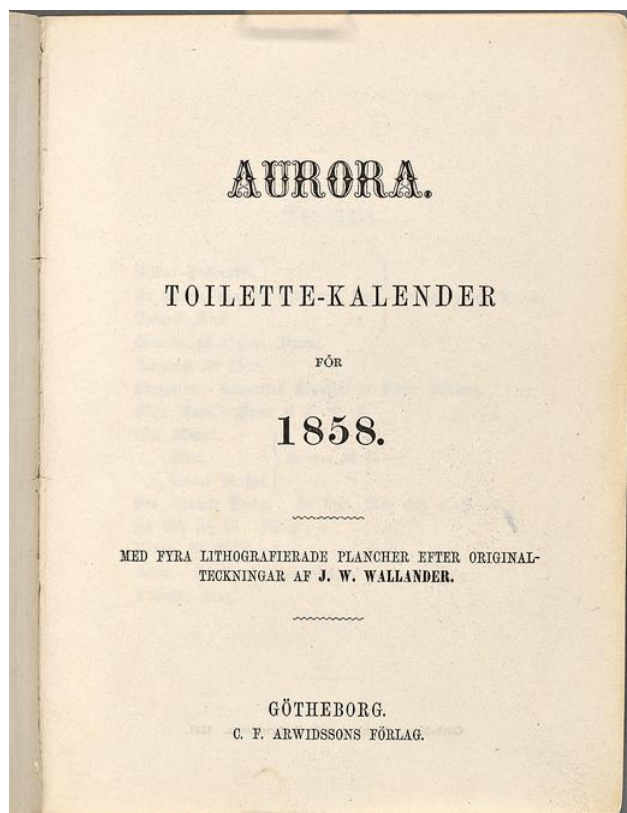

VIKTORIANA

nytt och gammalt från Viktor Rydberg-sällskapet
2016

Vårt nyhetsblad har nu legat nere sedan hösten 2015, så jag måste ta mig i kragen och leverera åtminstone en rapsodisk sammanfattning av året som gått. Ja, sett ur Rydbergsperspektiv förstås; resten lämnar jag med varm hand åt andra krönikörer.

Nya utgåvor: ur-Singoalla i sitt sammanhang

Singoalla skrevs i sin första version (1857) som bidrag till den litterära kalendern *Aurora*, utgiven i Göteborg av C. F. Arwidsson. Texten till denna ur-Singoalla har redan tidigare publicerats på Litteraturbanken, som del av Svenska Vitterhetssamfundets vetenskapliga Singoallutgåva. Men nu kan man även se verket i sitt sammanhang, genom att Litteraturbanken lagt ut hela den berörda årgången av *Aurora*. Fast än så länge bara på sin testsajt: <http://demolittb.spraakdata.gu.se/#!/forfattare/ArwidssonCF/titlar>

Nya utgåvor: Mimer förlag

Mimer (<http://www.mimerbokforlag.se/>) fortsätter sin ambitiösa utgivning av Rydbergverk, både på papper och i e-form. Planschverket *Göteborg med dess omgivning* framställt i tavlor (1859-1862), till vilket Rydberg skrev en

del av texterna, har "återskapats" och getts ut som bok, med färglagda versioner av originalbilderna:

[Hamnen i månsken]

På e-bokssidan finns nu även Viktor Rydbergs *Samlade dikter*, som förutom de gamla vanliga även innehåller hans översättning av Valans spådom ur den poetiska eddan – förut bara tryckt i 1896 års upplaga av *Dikter*.

Nytt på forskningsfronten

[<http://fof.se/tidning/2016/7/artikel/loste-viktor-rydberg-en-av-bibelns-gator>.] I *Forskning och framsteg* 2016:7 hittar man en uppsats av Nils Ekblad med titeln "Löste Viktor Rydberg en av bibelns gåtor?". Den tar upp skriften *Urpatriarkernas släkttavla i Genesis* (se *Viktoriana* 2010:3), som behandlar den s. k. patriarklistan i första Moseboks femte kapitel, som via exakta men fantastiska åldersuppgifter tecknar en kronologi från skapelsen till syndafloden. Rydbergs tes är att listan skapats av hebreiska lärde under inflytande av egyptiska härskarkronologier, och att den i botten är grundad på astronomiska beräkningar. Idén fick inget genomslag, men (skriver Ekblad), "arkeologiska fynd som gjorts på senare tid skulle kunna bekräfta Rydbergs tes". Kul om så vore möjligt.

Ständigt denne tomte (I)

Litteraturbanken har nu även börjat lägga ut ljudfiler – "Horace Engdahl läser svenska dikter" (<http://litteraturbanken.se/#!/ljudarkivet>). Hittills trettio stycken. Rydbergs "Tomten" finns med, fast det är väl inte precis det fräschaste valet. Eller den mest engagerade uppläsningen – jämför t.ex. med Tegnér's "Mjältsjukan" eller Gyllenborgs "Satir öfver mina vänner".

Ständigt denne tomte (II)

Jönköpings-Posten har en mer nyskapande approach – inför julen har man bett sex samtida poeter om ett bidrag som i någon mening utgår från

Rydbergs tomtedikt. Det sjätte och sista, av Malte Persson, hittar ni här: <http://www.jp.se/article/tomten-2016/>. Följer ni länkarna hittar ni även dem av Magnus Utvik, Johanna Thydell, Anna Axfors, UKON och Katarina von Bredow. Plus en existensialistisk tomtestudie på prosa av vår ordförande, Birthe Sjöberg.

Rydbergspriset 2016

Smålands Akademi och Hallpressens kulturpris till Viktor Rydbergs minne delas ut vart tredje år. "Pristagarna skall ha verkat i vårt eget landskap och bör vara bosatt i ett av de tre smålandslänen." Priset gick denna gång till Majgull Axelsson "för sitt stilistiskt goda och socialt engagerade författarskap som ligger väl i linje med Rydbergs fritänkande humanism. Påtaglig är kopplingen mellan Rydbergs Singoalla och Axelssons Jag heter inte Miriam, vilka båda lyfter fram den förtryckta romska folkgruppen." Se vidare http://www.smalandsakademi.se/?page_id=284, där man också kan läsa Axelssons tacktal som tar upp hennes relation till Rydberg.

Foto: Cato Lein

Rydbergsmuseet

Viktor Rydberg-museet i Jönköping lades ner i och med ingången av 2016. Enligt beslut av kommunens kultur- och fritidsnämnd skall det ersättas med en mindre utställning i anslutning till den stadshistoriska utställningen i arkivhuset. Jönköpings läns museum har fått medel för att ordna saken. Tanken är att den skall vara klar att invigas under Smålands litteraturfestival (www.smalit.se) den 4 februari 2017.

Rydberg på Axess TV

Men är en skrubb i Jönköpings arkivhus rätta platsen för att levandegöra Viktor Rydberg och hans verk? Undertecknad tror mer på distribuerbara elektroniska medier. Som t. ex. de två TV-program som Peter Luthersson producerat, med pengar från Ax:son Johnssonstiftelsen. Dels ett där han cyklar omkring i Jönköping och berättar om Rydbergs tid i staden, och dels ett där han samtalar med Andreas Hedberg, i serien "Luthersson läser världslitteraturen". Båda finns på www.axess.se/tv/ (sök på "rydberg").

Jenny Nyström nu i den publika domänen

Medan jag skrivit detta har det hunnit bli 2017, och Jenny Nyströms bilder är inte längre upphovsrättsligt skyddade. Vilket innebär att det är fritt fram att ge ut *Lille Viggs äventyr på julafton* med originalillustrationerna, och att

Kalmar läns museum (som ägde och bevakade rättigheterna) får skaffa sig nån annan inkomstkälla.

Kandidatarbete om Rydberg och det omedvetna

I databasen Uppsök (uppsok.libris.kb.se) hittar man examensarbeten och studentuppsatser från svenska universitet och högskolor, förutsatt att de publicerats elektroniskt av respektive lärosäte (vilket ingalunda görs överallt). Rydberg har hittills varit klent representerad, men nu finns där en uppsats i idé- och lärdomshistoria av Simon Ängfors vid Uppsala universitet: <http://uu.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A970904&dswid=8598>.

Sällskapets verksamhet

Programmet för våren 2017 (<http://rydbergsallskapet.nu/program>) är nu klart. Bland annat kommer Dominik Dziedzic från Krakow att presentera sitt avhandlingsprojekt. Nya sådana som berör Rydberg är ju inte så vanliga. Och ja, föredraget kommer att hållas på svenska.

Viktoriana utkommer normalt med 4 nr/år.
Redaktör: Tore Lund (tore.lund@telia.com)
som också ensam ansvarat för innehållet.